

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ
ТЕРИТОРІАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО
РОЗСЛІДУВАНЬ, РОЗТАШОВАНЕ У МІСТІ КРАМАТОРСЬКУ
(ТУ ДБР у м. Краматорську)

вул. Героїв Небесної Сотні, 9, м. Краматорськ, Донецька область, 84333, тел. 0800350351, +38 (044) 339 5725
поштова адреса для листування: вул. Січових Стрільців, 94, м. Дніпро, 49069
E-mail: info@kram.dbr.gov.ua, web: www.dbr.gov.ua, ідентифікаційний код 42331094

_____ № _____

На № _____ від _____

П О В І Д О М Л Е Н Й
про підозру

місто Дніпро

03 червня 2025 року

Слідчий Першого слідчого відділу (з дислокацією у м. Краматорську) Територіального управління Державного бюро розслідувань, розташованого у місті Краматорську Дьякова Ольга Олегівна, розглянувши матеріали кримінального провадження, внесеноого до Єдиного реестру досудових розслідувань за № 62021050010000678 від 14.12.2021, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276, 277, 278 КПК України,-

П О В І Д О М И В:

Балку Олега Валерійовича, 25.06.1978
року народження, громадянина України,
українця, уродженця с. Мирне
Тельманівського району Донецької
області, зареєстрований та проживає за
адресою: вул.30-р Перемоги, буд. 75, кв. 7,
сmt Мирне, Бойківський район, Донецька
область,

про те, що він підозрюється в участі у терористичній організації та іншому сприянні діяльності терористичної організації, тобто у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 КК України та у державній зраді, тобто діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній чи інформаційній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, вчинене в умовах воєнного стану, тобто у

вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України, за наступних обставин.

Досудовим розслідуванням встановлено, що у період з листопада 2014 року Балка О.В., діючи умисно, знаходячись на території смт. Тельманове, Донецької області, з метою дестабілізації політичної ситуації в Україні, повалення її конституційного ладу та вчинення злочинів проти громадської безпеки, бере участь у діяльності терористичної організації, поняття якої визначено ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом», під назвою «Донецька народна республіка» (далі «ДНР»), яку утворено на початку квітня 2014 року на території Донецької області, одним із основних завдань якої є зміна меж території та державного кордону України в спосіб, що суперечить порядку, встановленому Конституцією України - тобто стійкого об'єднання невизначеної кількості осіб (більше трьох), що створене з метою здійснення терористичної діяльності, у межах якого здійснено розподіл функцій, встановлено правила поведінки, обов'язкові для цих осіб під час підготовки і вчинення терористичних актів, та в якому її структурні підрозділи здійснюють терористичну діяльність з відома керівників (керівних органів) усієї організації.

До складу терористичної організації «ДНР» увійшли громадяни України та Російської Федерації, а також представники ряду злочинних громадських організацій, зокрема «Народне ополчення Донбасу», «Оплот», тощо.

На території України учасники даної терористичної організації займаються вчиненням актів тероризму, залякуванням населення, вбивством громадян, захопленням адміністративних будівель органів державної влади і місцевого самоврядування та інших тяжких та особливо тяжких злочинів, що призводить до дестабілізації суспільно-політичної ситуації у державі.

Основною метою діяльності даної організації, її формувань є насильницька зміна і повалення конституційного ладу, захоплення державної влади в Україні, а також зміна меж території і державного кордону України шляхом створення незаконного державного утворення «ДНР», встановлення своєї терористичної псевдовлади, вчинення терористичних актів, диверсій, військове протистояння правоохоронним органам та Збройним силам України, органам державної влади, фізичне знищення їх особового складу, залякування населення, захоплення адміністративних будівель органів державної влади і місцевого самоврядування та вчинення інших тяжких і особливо тяжких злочинів, що призводить до дестабілізації суспільно-політичної ситуації у державі.

Вказана терористична організація є стійкою, має чітку ієрархію та структуру, яка складається з політичного та силового блоків, а також розподіл ролей між її учасниками.

Так, на учасників політичного блоку покладаються наступні обов'язки:

- створення псевдо органів державної влади «ДНР» та організація їх діяльності;
- видача нормативно-правових актів від імені нелегітимних органів державної влади «ДНР»;

- організація та проведення незаконного референдуму на території Донецької області про визнання суверенітету незаконного державного утворення «ДНР»;

- проведення агітаційної роботи серед населення щодо діяльності терористичної організації «ДНР» з метою схиляння їх до участі у ній та отримання підтримки власної діяльності серед мешканців України;

- організація збору, отримання матеріальної і фінансової допомоги від інших учасників терористичної організації та осіб, лояльно настроєних до їх діяльності, а також її розподілу;

- налагодження взаємодії з незаконним державним утворенням «Луганська народна республіка» та її лідерами з метою координації дій, направлених на повалення конституційного ладу та захоплення державної влади в Україні, а також дій, направлених на зміну меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України;

- налагодження взаємодії з прихильниками злочинної діяльності, що перебувають за кордоном з метою координації дій, отримання матеріальної і гуманітарної допомоги та озброєння, а також залучення іноземних громадян для протидії правоохоронним органам та Збройним силам України;

- налагодження взаємодії з місцевими та закордонними засобами масової інформації з метою їх використання для агітації, висвітлення діяльності «ДНР», дискредитації діяльності органів державної влади України та осіб, задіяних у ході проведення антiterористичної операції та формування думки серед населення про законність власних дій, а також вчинення за їх допомогою закликів до повалення конституційного ладу і захоплення державної влади в Україні та дій, направлених на зміну меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України;

- надання матеріальної та організаційної допомоги учасникам силового блоку «ДНР» для забезпечення їх протиправної діяльності;

- забезпечення учасників «ДНР» транспортом, символікою та агітаційними матеріалами.

На учасників силового блоку покладаються наступні обов'язки:

- організація та ведення збройного опору, незаконної протидії та перешкоджання виконанню службових обов'язків працівниками правоохоронних органів і військовослужбовцями Збройних Сил України, задіяними у проведенні анттерористичної операції;

- з метою опору представникам державної влади та унеможливлення припинення злочинної діяльності правоохоронними органами та Збройними силами України, організація у групи осіб, які є прихильниками злочинної діяльності учасників «ДНР», озброєння зазначених осіб та керівництво їхніми діями;

- вербування нових учасників до складу силового блоку «ДНР» та керівництво їхніми діями;

- захоплення населених пунктів, будівель, військових частин та інших об'єктів на території Донецької області;

- скоєння терактів та диверсій на території України;
- захоплення зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової техніки, транспортних засобів та будівництво укріплень з метою протидії діяльності осіб задіяніх в ході проведення антiterористичної операції та забезпечення власної злочинної діяльності;
- викрадення осіб з метою отримання матеріальної вигоди та залякування мешканців, які підтримують діючу владу в Україні;
- силова підтримка учасників політичного блоку при проведенні незаконного референдуму на території Донецької області про визнання суверенітету незаконного державного утворення «ДНР», а також укріплення та охорона зайнятих ними будівель та споруд;
- вчинення дій, направлених на унеможливлення проведення виборів Президента України на території Донецької області;
- організація поставок зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової техніки та їх розподіл серед учасників терористичної організації.

На учасників так званої судової системи «ДНР» відповідно до плану спільніх злочинних дій покладаються наступні обов'язки:

- створення псевдо органів судової влади незаконного державного утворення «ДНР» та організація їх діяльності;
- видання так званих нормативно-правових актів від імені нелегітимних органів судової влади «ДНР»;
- здійснення судочинства не передбаченими законодавством України судовими органами терористичної організації «ДНР».

Зазначене свідчить про те, що відповідно до ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» - «Донецька народна республіка» є терористичною організацією, яка здійснює цілеспрямовану суспільно небезпечну діяльність.

У період з квітня 2014 року з метою виконання завдань терористичної організації «ДНР» до її складу почали залучатися як громадяни України, так і громадяни російської федерації та інших держав (досудове розслідування стосовно яких здійснюється в окремих кримінальних провадженнях) із числа радикально налаштованих громадян, зокрема колишніх та діючих військовослужбовців, співробітників правоохоронних органів, представників іноземних громадських організацій.

З метою забезпечення діяльності самопроголошеної «ДНР» представниками останньої з місцевого населення Донецької області сформовані підрозділи політичного (так звані «органи державної влади «ДНР») та силового блоків (до складу яких увійшли представники так званих правоохоронних органів та незаконних збройних формувань), які мали стабільний склад лідерів, підтримували між собою тісні стосунки, забезпечували централізоване підпорядкування учасників політичного та силового блоку лідерам організації, а також розробили план злочинної діяльності та чіткий розподіл функцій учасників щодо його досягнення.

Так, 17.07.2014 «совет министров ДНР» з метою централізованого керівництва силовим блоком терористичної організації ДНР, а саме

воєнізованими формуваннями та квазі правоохоронними органами, створеними всупереч діючого законодавства України, а також для залякування місцевого населення та переслідування патріотично налаштованих громадян України з проукраїнськими поглядами, які залишилися на непідконтрольній уряду України території, створив так зване «міністерство внутренніх дел ДНР», що знаходиться за адресою: вул. Горького, 61 м. Донецьк.

Вказаний структурний підрозділ терористичної організації «ДНР» має організовану структуру, а саме єдиноначальність, підпорядкованість, чітку ієрархічність та дисципліну, на який покладено виконання таких функцій: захист життя, здоров'я, прав і свобод громадян донецької народної республіки, протидія злочинності, охорона громадського порядку, власності і забезпечення публічної безпеки, забезпечення виконання покарань, утримання під вартою підозрюючих, обвинувачених і засуджених та інші функції.

Балка О.В., який має вищу юридичну освіту та відповідно до наказу № 194 від 10.07.2013, обіймав посаду заступника начальника слідчого відділення Тельманівського РВ ГУМВС України в Донецькій області, та якому присвоєно спеціальне звання «майор міліції», будучи діючим працівником правоохоронного органу та представником влади усвідомлював, що «ДНР» є терористичною організацією, яка здійснює цілеспрямовану суспільно небезпечну діяльність.

Проте, у порушення Закону України «Про міліцію» та присяги працівника міліції України, Балка О.В., приблизно у листопаді 2014 року, більш точної дати слідством не встановлено, будучи радикально налаштованою особою, яка підтримує злочинні наміри терористичної організації «ДНР», що діє на тимчасово окупованій території Донецької області, будучи обізнаною про її протиправну діяльність, діючи умисно, керуючись власними переконаннями, вирішив сприяти діяльності терористичної організації та взяти особисту участь у її діяльності, а саме у її структурному підрозділі - так званому «міністерству внутренніх дел ДНР».

Діючи з цією метою та прямим умислом Балка О.В., у точно не встановлений час, однак не пізніше листопада 2014 року, усвідомлюючи, що діяльність терористичної організації «ДНР» та її структурних підрозділів є незаконною, спрямована на зміну меж території України, призводить до загибелі людей, заподіяння значних матеріальних збитків та інших тяжких наслідків, діючи умисно, з корисливих мотивів, добровільно прийняв рішення щодо вступу до окремого структурного підрозділу терористичної організації «ДНР», а саме до так званого «міністерства внутренніх дел ДНР» та надав згоду на призначення на посаду «замістителя начальника районного отдела – начальника следственного отдела Тельмановского РО МВД ДНР», що знаходиться за адресою: Донецька область, смт. Тельманово , вул. Леніна, 169.

Обіймаючи вказану посаду, Балка О.В. діяв з метою безпосередньої участі у злочинній діяльності вказаної терористичної організації, спрямованої на дестабілізацію суспільно-політичної обстановки та втрати авторитету органів державної влади України, переслідуванні, незаконному позбавленні волі та

фізичному знищенні громадян України, здійснював затримання, допити та опитування затриманих осіб, складав непередбачені чинним законодавством України процесуальні документи щодо проведення досудового розслідування.

Беручи участь в терористичній організації «ДНР» та сприяючи її діяльності, перебуваючи на посаді «замістителя начальника районного отдела – начальника следственного отдела Тельмановского РО МВД ДНР» Балка О.В. безпосередньо брав участь у незаконному кримінальному переслідуванні і засудженні громадян України.

Зокрема, Балка О.В., як учасник терористичної організації, брав участь у досудовому розслідуванні кримінальної справи № 03-1-2015-062-000046-001 від 12.11.2014 р. за ст. 164 ч. 3 п. «а» ук ДНР» 23.12.2024 за надуманими обвинуваченнями Манхи В.Ф.

З урахуванням викладеного, Балка О.В. умисно створював умови для діяльності терористичної організації «ДНР» на території смт. Тельманове, Донецької області та тимчасово неконтрольованій владою України території Донецької області, впевнюючи місцеве населення у легітимності злочинної діяльності незаконно створеного терористичною організацією «ДНР» силових блоків – «Тельмановского РО МВД ДНР», законності і правомірності дій її членів, пропагуючи, таким чином, ідеологію тероризму, викликаючи страх у місцевого населення і органів місцевого самоврядування щодо розправи над ними у разі опору існуючому злочинному режиму, тим самим взяв активну участь у діяльності терористичної організації «ДНР».

Таким чином, Балка Олег Валерійович обґрунтовано підозрюється в участі у терористичній організації та іншому сприянні діяльності терористичної організації, тобто у вчинені кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 258-3 КК України.

Крім того, згідно з Конституцією України, Україна є сувереною і незалежною державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною. Перебування на території України підрозділів збройних сил інших держав з порушенням процедури, визначеної Конституцією та законами України, Гаазькими конвенціями 1907 року, IV Женевською конвенцією 1949 року, а також всупереч Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї 1994 року, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і РФ 1997 року та іншими міжнародно-правовими актами, є окупацією частини території суверенної держави Україна та міжнародним противправним діянням з усіма наслідками, передбаченими міжнародним правом.

Всупереч указаним нормам міжнародного гуманітарного права президент РФ та інші невстановлені на цей час досудовим розслідуванням представники влади РФ, діючи всупереч вимогам п. п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної

зброй від 05.12.1994, принципам Заключного акту Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 та вимогам ч. 4 ст. 2 Статуту ООН і Декларації Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 09.12.1981 № 36/103, від 16.12.1970 № 2734 (XXV) від 21.12.1965 № 2131 (XX), від 14.12.1974 № 3314 (XXIX), спланували, підготували і здійснили пряме й опосередковане застосування збройної сили РФ проти суверенітету і територіальної цілісності України.

Так, у лютому-березні 2014 року військами РФ здійснено збройне вторгнення до Автономної республіки Крим із подальшою окупацією півострова. У квітні 2014 року РФ розв'язало війну на сході України, яка розпочалася зі створення під прикриттям «народних» виступів спецслужбами РФ терористичних так званих Донецької і Луганської «народних республік» та тривала до початку широкомасштабного вторгнення, супроводжуючись захопленням міст Донецька та Луганська і ряду районів відповідних областей.

При цьому представниками РФ і так званої «ДНР» здійснювалися заходи щодо утворення псевдо органів влади, що стали складовою частиною окупаційної адміністрації.

Зокрема на окупованих РФ територіях Донецької області у складі так званого «МВД ДНР», з метою виконання псевдо правоохоронних функцій створювалися відповідні підрозділи поліції.

Згідно «постановления народного совета донецкой народной республики» від 07.08.2015 прийнято «закон о полиции ДНР». Відповідно ч. 1 ст. 1 так званого «закону о полиции» «полиция – это государственный вооруженный орган исполнительной власти, предназначенный для защиты жизни, здоровья, прав и свобод человека и гражданина, интересов общества и государства от противоправных посягательств, охраны общественного порядка и обеспечения общественной безопасности». Крім того, відповідно ст. 24 так званого «закону о полиции» встановлено, що «сотрудник полиции – это должностное лицо, состоящее на службе в органах внутренних дел донецкой народной республики, которое наделено полномочиями по осуществлению обязанностей и прав полиции, и имеет специальное звание, присвоенное в определенном законом порядке. Сотрудник полиции, проходящий службу в территориальном органе, выполняет обязанности, возложенные на полицию, и реализует права, предоставленные полиции, в пределах территории, обслуживаемой этим территориальным органом, в соответствии с замещаемой должностью и должностным регламентом (должностной инструкцией). За пределами указанной территории сотрудник полиции выполняет обязанности, возложенные на полицию, и реализует права, предоставленные полиции, в порядке, определяемом руководителем государственного органа исполнительной власти в сфере внутренних дел и в соответствии с действующим законодательством ДНР. Сотруднику полиции выдается служебное удостоверение, образцы которых утверждаются государственным органом исполнительной власти в сфере внутренних дел».

Крім того, продовжуючи реалізовувати свій злочинний задум, президент РФ та інші невстановлені представники влади РФ всупереч указаним нормам міжнародного гуманітарного права та Конституції України спланували, підготували і розв'язали агресивну війну проти України, надавши відповідні накази на вторгнення підрозділів збройних сил РФ на територію України з метою її незаконного збройного захоплення та подальшої окупації.

На виконання наказів вищого політичного та воєнного керівництва РФ 24.02.2022 військовослужбовці збройних сил РФ, шляхом агресії із застосуванням зброї, військової техніки та артилерії, з нанесенням ракетних та авіаційно-бомбових ударів по військовій та цивільній інфраструктурі, незаконно вторглися на територію України через державні кордони України в Донецькій, Запорізькій, Житомирській, Київській, Луганській, Сумській, Харківській, Херсонській та Чернігівській областях, здійснивши збройний напад на державні органи влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти військової та цивільної інфраструктури, які мають важливе народногосподарське та оборонне значення, після чого окупували частину території України.

Указом Президента України № 64/202224 від 24.02.2022, у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» введено воєнний стан на всій території України, який в подальшому було неодноразово продовжено.

Крім того, відповідно до положень п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014, тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (тимчасово окупована територія) – це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Відповідно до ч. 1 ст. 1 указаного Закону тимчасово окупована Російською Федерацією територія України є невід'ємною частиною території України, на яку поширюється дія Конституції та законів України, а також міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Тимчасова окупація Російською Федерацією територій України незалежно від її тривалості є незаконною і не створює для Російської Федерації жодних територіальних прав.

Однак, всупереч порядку, передбаченому чинним законодавством України, починаючи з березня 2022 року невстановлені представники так званої «ДНР», які є частиною окупаційної адміністрації РФ, спрямували свою діяльність на створення незаконних органів влади, у тому числі окупаційної адміністрації держави-агресора на тимчасово окупованій території Кальміуського району

Донецької області, до складу якого входить і сел. Бойківське (колишня назва Тельманове), з метою закріплення окупаційної влади, яка сприятиме у веденні бойових дій проти Збройних Сил України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, добровольчих формувань, що були утворені або самоорганізувалися для захисту незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України.

В подальшому, 30.09.2022 президент РФ та голови так званих «ДНР», «ЛНР», тимчасово окупованих частин Запорізької та Херсонської областей підписали нелегітимні договори про входження вказаних тимчасово окупованих територій України до складу РФ.

14.04.2023 так званою «межрайонной инспекцией Федеральной налоговой службы № 1 по донецкой народной республике», з метою придання легітимності та відповідності законодавчим вимогам створення юридичних осіб, внесено запис до єдиного державного реєстру юридичних осіб РФ за № 1239300002380 щодо реєстрації так званого «отделения министерства внутренних дел Российской Федерации «Тельмановское», скорочена назва – отделение МВД России «Тельмановское»».

Повномасштабне збройне вторгнення РФ на територію України, що мало місце 24.02.2022, та введення, у зв'язку з цим, воєнного стану на всій території України є загальновідомим фактом про який було відомо й Балці О.В.

Однак, будучи радикально налаштованою особою, яка підтримує дії РФ по окупації території України, Балка О.В., діючи умисно, розуміючи та усвідомлюючи, що його дії спрямовані на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, державній безпеці України, надання іноземній державі допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, продовжив працювати в так званому «МВС ДНР», а саме у його структурному підрозділі - «Тельмановском РО МВД ДНР», посаду в якому обійняв ще у листопаді 2014 року.

У подальшому, у точно невстановлений час, однак не пізніше квітня-травня 2023 року, Балка О.В., діючи умисно, продовжуючи свої незаконні дії, спрямовані на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, державній безпеці України, надання іноземній державі допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, надав добровільну згоду на призначення на посаду в так званому «отделении министерства внутренних дел Российской Федерации «Тельмановское»», що знаходиться за адресою: «донецька народна республіка, муніципальне утворення тельманівський», смт. Тельманово, вул. Леніна, 169», та обійняв посаду заступника начальника вказаного органу.

Обіймаючи вказану посаду Балка О.В., діючи умисно, будучи громадянином України, в період з квітня-травня 2023 року по даний час у порушення вимог ст. 65 Конституції України, якою передбачено обов'язок громадян України щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, в умовах воєнного стану, діючи на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній,

економічній чи інформаційній безпеці України, з метою недопущення контролю української влади на території Донецької області, перейшов на бік ворога та забезпечуючи на вказаній «посаді» окупацію РФ частини території України, надає допомогу у проведенні підривної діяльності проти України.

Таким чином, Балка Олег Валерійович обґрунтовано підозрюється у вчиненні державної зради, а саме діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України шляхом переходу на бік ворога в період збройного конфлікту та в умовах воєнного стану, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України.

**Слідчий Першого слідчого відділу
(з дислокацією в м. Краматорську)**

Територіального управління

Державного бюро розслідувань,

розташованого у місті Краматорську

Ольга Олегівна ДЬЯКОВА

«ПОГОДЖЕНО»

**Прокурор Слов'янської
окружної прокуратури
Донецької області**

Сергій Сергійович ДІБРОВ

03 червня 2025 року

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

Підозрюваний _____
(підпис, ініціали, прізвище)

Захисник підозрюваного _____
(підпис, ініціали, прізвище)

ПАМ'ЯТКА
про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Вручена Балці О.В. який підозрюється у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст. 258-3, ч. 2 ст. 111 КК України.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 (витяг)

Стаття 42 Підозрюваний

1. Підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому статтями 276–279 Кримінального процесуального кодексу України (далі КПК України), повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок невстановлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

3. Підозрюваний має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення;

3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту – мати такі побачення без обмеження їх кількості й тривалості; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних дій; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених КПК України та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів на її оплату;

4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;

6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;

7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування згідно з положеннями статті 213 КПК України;

8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;

9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виносиється (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування в порядку, передбаченому статтею 221 КПК України, та вимагати відкриття матеріалів згідно зі статтею 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді в порядку, передбаченому КПК України;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватися рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

5. Підозрюваний має також інші процесуальні права, передбачені КПК України.

6. Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустріч з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

7. Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це зазначених осіб;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

4) надавати достовірну інформацію представнику персоналу органу аprobacii, необхідну для підготовки досудової доповіді.

8. Підозрюваному, обвинуваченому вручається пам'ятка про його процесуальні права та обов'язки одночасно з їх повідомленням особою, яка здійснює таке повідомлення.

Стаття 285. Загальні положення кримінального провадження під час звільнення особи від кримінальної відповідальності

1. Особа звільняється від кримінальної відповідальності у випадках, передбачених законом України про кримінальну відповідальність.

2. Особі, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення та щодо якої передбачена можливість звільнення від кримінальної відповідальності у разі здійснення передбачених законом України про кримінальну відповідальність дій, роз'яснюється право на таке звільнення.

3. Підозрюваному, обвинуваченому, який може бути звільнений від кримінальної відповідальності, повинно бути роз'яснено суть підозри чи обвинувачення, підставу звільнення від кримінальної відповідальності і право заперечувати проти закриття кримінального провадження з цієї підстави. У разі якщо підозрюваний чи обвинувачений, щодо якого передбачене звільнення від кримінальної відповідальності, заперечує проти цього, досудове розслідування та судове провадження проводяться в повному обсязі в загальному порядку.

Стаття 468. Угоди в кримінальному провадженні

1. У кримінальному провадженні можуть бути укладені такі види угод:

- 1) угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим;
- 2) угода між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим про визнання винуватості.

Стаття 469. Ініціювання та укладення угоди

1. Угода про примирення може бути укладена за ініціативою потерпілого, підозрюваного або обвинуваченого. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді).

Угода про примирення у кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, пов'язаних з домашнім насильством, може бути укладена лише за ініціативою потерпілого, його представника або законного представника.

Якщо дії чи інтереси законного представника суперечать інтересам особи, яку він представляє, за рішенням прокурора, слідчого судді, суду такий законний представник замінюється іншим із числа осіб, визначених статтею 44 цього Кодексу.

2. Угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою прокурора або підозрюваного чи обвинуваченого.

3. Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо кримінальних проступків, нетяжких злочинів та у кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення. Укладення угоди про примирення у кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким здійснюється провадження щодо юридичної особи, не допускається.

4. Угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена у провадженні щодо:

1) кримінальних проступків, нетяжких злочинів, тяжких злочинів;

2) особливо тяжких злочинів, віднесених до підслідності Національного антикорупційного бюро України за умови викриття підозрюваним чи обвинуваченим іншої особи у вчиненні злочину, віднесеної до підслідності Національного антикорупційного бюро України, якщо інформація щодо вчинення такою особою злочину буде підтверджена доказами;

3) особливо тяжких злочинів, вчинених за попередньою змовою групою осіб, організованою групою чи злочинною організацією або терористичною групою за умови викриття підозрюваним, який не є організатором такої групи або організації, злочинних дій інших учасників групи чи інших, вчинених групою або організацією злочинів, якщо повідомлена інформація буде підтверджена доказами.

Угода про визнання винуватості між прокурором та підозрюваним чи обвинуваченим може бути укладена щодо кримінальних проступків, злочинів, внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам. Укладення угоди про визнання винуватості у кримінальному провадженні щодо уповноваженої особи юридичної особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, у зв'язку з яким здійснюється провадження щодо юридичної особи, а також у кримінальному провадженні щодо кримінальних правопорушень, внаслідок яких шкода завдана державним чи суспільним інтересам або правам та інтересам окремих осіб, у яких беруть участь потерпілий або потерпілі, не допускається, крім випадків надання всіма потерпілими письмової згоди прокурору на укладення ними угоди.

5. Укладення угоди про примирення або про визнання винуватості може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку.

6. У разі недосягнення згоди щодо укладення угоди факт її ініціювання і твердження, що були зроблені з метою її досягнення, не можуть розглядатися як відмова від обвинувачення або як визнання своєї винуватості.

7. Слідчий, прокурор зобов'язані проінформувати підозрюваного та потерпілого про їхнє право на примирення, роз'яснити механізм його реалізації та не чинити перешкод в укладенні угоди про примирення.

8. У разі якщо кримінальне провадження здійснюється щодо кількох осіб, які підозрюються чи обвинувачуються у вчиненні одного або кількох кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма підозрюваними чи обвинуваченими, угода може бути укладена з одним (кількома) з підозрюваних чи обвинувачених. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), з якими досягнуто згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

У разі якщо в кримінальному провадженні беруть участь кілька потерпілих від одного кримінального правопорушення, угода може бути укладена та затверджена лише з усіма потерпілими.

У разі якщо в кримінальному провадженні беруть участь кілька потерпілих від різних кримінальних правопорушень, і згода щодо укладення угоди досягнута не з усіма потерпілими, угода може бути укладена з одним (кількома) з потерпілих. Кримінальне провадження щодо особи (осіб), яка досягла згоди, підлягає виділенню в окреме провадження.

Стаття 472. Зміст угоди про визнання винуватості

1. В угоді про визнання винуватості зазначаються її сторони, формулювання підозри чи обвинувачення та його правова кваліфікація з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, істотні для відповідного кримінального провадження обставини, беззастережне визнання підозрюваним чи обвинуваченим своєї винуватості у вчиненні кримінального правопорушення, обов'язки підозрюваного чи обвинуваченого щодо співпраці у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою (якщо відповідні домовленості мали місце), умови часткового звільнення підозрюваного, обвинуваченого від цивільної відповідальності у вигляді відшкодування державі збитків внаслідок вчинення ним кримінального правопорушення, узгоджене покарання та згода підозрюваного, обвинуваченого на його призначення або на призначення покарання та звільнення від його відбування з випробуванням, умови застосування спеціальної конфіскації, наслідки укладення та затвердження угоди, передбачені статтею 473 цього Кодексу, наслідки невиконання угоди.

2. В угоді зазначається дата її укладення та вона скріплюється підписами сторін.

Стаття 473. Наслідки укладення та затвердження угоди

1. Наслідком укладення та затвердження угоди про примирення є:

1) для підозрюваного чи обвинуваченого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 і 424 цього Кодексу та відмова від здійснення прав, передбачених пунктом 1 частини четвертої статті 474 цього Кодексу;

2) для потерпілого – обмеження права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 і 424 цього Кодексу та позбавлення права вимагати в подальшому притягнення особи до кримінальної відповідальності за відповідне кримінальне правопорушення і змінювати розмір вимог про відшкодування шкоди.

2. Наслідком укладення та затвердження угоди про визнання винуватості для прокурора, підозрюваного чи обвинуваченого є обмеження їх права оскарження вироку згідно з положеннями статей 394 та 424 цього Кодексу, а для підозрюваного чи обвинуваченого – також його відмова від здійснення прав, передбачених абзацами першим та четвертим пункту 1 частини четвертої статті 474 цього Кодексу.

Згідно з ч. 1 ст. 127 КПК України підозрюваний, а також за його згодою будь-яка інша фізична чи юридична особа має право на будь-якій стадії кримінального провадження відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі внаслідок кримінального правопорушення.

На всіх стадіях кримінального провадження потерпілий має право примиритися з підозрюваним і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження (ч. 4 ст. 56 КПК України).

Конституція України від 28.06.1996 (витяг)

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим дослідам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його перепинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом.

Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і противправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальність за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Закон України «Про попередине ув'язнення» від 30.06.1993 № 3352-XII (витяг)

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (зняття під варту) особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибууття захисника;
- знайомитися з правилами тримання під вартою;

- на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
- одержувати передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
- купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
- користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінального провадження;
- користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
- на душпастирську опіку, що здійснюється священнослужителями (капеланами);
- відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їх віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
- на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;
- звертатись із скаргами, заявами та листами до Європейського суду з прав людини, а також інших відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна, до уповноважених осіб таких міжнародних організацій, державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 35 років) мають право на отримування психолого-педагогічної допомоги від спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Особі, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді тримання під варту у зв'язку з іншим кримінальним провадженням або в разі прийняття рішення про тимчасову видачу іншій державі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Кримінально-виконавчим кодексом України для рівня безпеки виправної колонії, призначеної їм центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятым під варту, встановлюється центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, Міністерством оборони України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержувати порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримувати санітарно-гігієнічних правил, мати охайній зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою; не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентаря, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2011 р. № 1363«Про затвердження Порядку інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової

допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою» (витяг)

Стаття 10. пункт 2) суб'єкти подання інформації, органи (установи), де перебувають затримані особи:

- інформують під час затримання кожну особу про право та можливість отримання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу», вручають пам'ятку для затриманих осіб, в якій зазначається єдиний телефонний номер системи надання безоплатної правової допомоги (0-800-213103) (контактний центр системи надання безоплатної правової допомоги);

Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 02.06.2011 №3460-VI (витяг)

Стаття 13 «Поняття безоплатної вторинної правової допомоги»

1. Безоплатна вторинна правова допомога - вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя.

2. Безоплатна вторинна правова допомога включає такі види правових послуг: 1) захист; 2) здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; 3) складення документів процесуального характеру.

Стаття 14 «Суб'єкти права на безоплатну вторинну правову допомогу»

Право на безоплатну вторинну правову допомогу згідно з цим Законом та іншими законами України мають такі категорії осіб:

5) особи, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими, - на правові послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;

6) особи, стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, - на правові послуги, передбачені пунктами 1 і 3 частини другої статті 13 цього Закону;

7) особи, у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України захисник залишається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведенням окремої процесуальної дії, а також особи, засуджені до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі, - на всі види правових послуг, передбачені частиною другою статті 13 цього Закону.

Права і обов'язки підозрюваного мені роз'яснені та зрозумілі.

Пам'ятку про процесуальні права обов'язки підозрюваного отримав:

«___» 202__ р. «___» год. «___» хв.

Підозрюваний _____
(підпис, прізвище, ім'я, по батькові)

Захисник: _____ (_____)

Слідчий Першого слідчого відділу
(з дислокацією в м. Краматорську)
Територіального управління
Державного бюро розслідувань,
розташованого у місті Краматорську

Ольга Олегівна ДЬЯКОВА